

Palæet

Adresse

Torvet 1, 3300 Frederiksværk

Matrikel og BBR

Halsnæs Kommune, Frederiksværk Bygrunde 69C. BBR: 260-10454-1

Opførelsesår

1794-1804

Fredningsår

1918

Bygherre/arkitekt/ingeniør

Opført af Prins Carl af Hessen. Flere forhold peger i retning af, at arkitekten var Andreas Johannes Kirkerup (1749-1810). Han fik blandt andet i 1794 af Fideikommiset til opgave at ombygge Vinderød kirke og opføre generalmajor Classens gravkapel. Kirkerup var med andre ord engageret i byggeri på frederiksværkegnen i denne periode.

Stilart

Klassicisme

Oprindelig funktion

Bolig for Frederiks Værk's inspektør

Ejere

03-06-1868: Etatsråd, fabriksejer Steffen Peter Anker Heegaard
18-06-1884: Firma Anker Heegaard v/fabriksejere Mathias Anker d.y. Heegard, Louis Carl Heegaard og Bjørn Stephensen
12-10-1910: Fabriksejere Louis Carl Heegaard og Bjørn Stephensen
26-10-1910: Enkefru Magna Anette Heegaard f. Dreier (delpart med L.C.H. og B.S.)
23-08-1921: A/S Lange og Co., Svendborg Jernstøberi
16-06-1927: Anker Heegaards Fabrikker A/S
28-07-1930: De forenede Jernstøberier A/S
31-07-1963: Hovedstadens Brugsforening
28-12-1963: Kulturministeriet
02-06-1964: Justitsministeriet
2007: Halsnæs Kommune

Ombygninger

I 1933 ændredes en tofløjet havedør på bygningens sydside til et

vindue, og en opbygget veranda blev fjernet. Formentlig var det også på dette tidspunkt, at der blev monteret énrudede vinduesrammer. 26. december 2005

Ida Caroline Aspasia Ekeroth's mand Frederik Henrik Hennings Dreier 's aner

1. **Frederik Henrik Hennings Dreier**, født 16. Dec. 1827 i København, døbt i Vor Frue kirke, død 9. Maj 1853 i Trinitatis sogn, begravet på Ass. kirkegård, stilling: forfatter. søn af Vilhelm Henrik Dreier f. 21/4 1798 + 13/10 1865 og Irma Vilhelmine Klein f. 22/1 1801 død 15/2 1856. Indmeldt 1837 i Metropolitanskolen. underlæge i 3 års krigen 1848 rejser i 1850 fra Kbh. til Tåsinge som underlæge kommer hjem 1851 da krigen slutter, udsnit fra Jensen og Borgbjergs bog Socialdemokratiets århundrede: Han havde i nogle år stået i forhold til en meget smuk og begavet kvinde ved navn Ida Caroline Aspasia Ekeroth, der tidligere havde været Guvernante på en herregård. Hun tog imidlertid ikke dette forhold lige så alvorligt som ham. Under det sidste halve år de boede på Kristianshavn, blev Dreier overtydet om en troløshed fra hendes side, som synes at være gået ham meget nær til hjertet, et par uger før sin død flyttede han hjem til sin gamle lejlighed i Brolæggerstræde nuværende nr. 13. Fra Svend Erik Stybes Doktorafhandling om Dreier: Ved folketingsvalget aug. 1852 var han anbefaler for en tøjmaker Klamer der var opstillet på Christianshavn. Hans tale, den første Socialistiske valgtale hertillands, er refereret i tidsskriftet 2. kvartal nr. 3. Hele efteråret lå han igen syg. Ved opråb af 27. januar 1853 oprettedes på initiativ af Dreier, der gentagende havde skrevet herom, foreningen for billige livsfornødenheder, den første brugsforening her i landet. Den fik voksende tilslutning, havde på højden 1400 medlemmer og udsalg i Pilestræde, men døde hen et par år senere. (i vejviser for kbh.1850 er det Ida Ekeroths adr.) Dreier indstillede sig nu til eksamens første del og kastede sig ihærdigt over studierne, men kort efter døde han pludseligt, det meddeltes,,af et apoplektisk Tilfælde,, En senere tradition vil vide at han berøvede sig livet ved gift, sandsynligvis af kærlighedssorg. Han havde nogle år levet i et frit samliv med guldsmededatteren Ida Caroline Aspasia Ekeroth født 1826 med hvem han havde i hvert fald én søn. Selvmordet er udokumenteret, men Dreiers moderne biograf Svend Erik Stybe finder at det ud fra Dreiers psyke ville være en åbenbar mulighed, mens bruddet med Ida Ekeroth afvises som årsag. Festskrift til FDB skrevet af Ebbe Kløvedal Reich: Disse nedenstående dagsaktuelle betragtninger blev nedskrevet i 1852 kort efter Junigrundloven, af den unge Frederik Dreier: Den store handelsorganisation har noget

imponerende over sig. Den sikkerhed, som store ordrer fra den ene ende af verden udføres i den anden, den omsigt, hvormed den geniale købmand ved at profitere af forandringer i varernes pris, i vekselkurs og deslige på de fjerneste pladser, er beundringsværdig. Men på den anden side antyder den udsugelse af folket, den svindel, det lotteri, de forfærdelige kriser, som handelen under dens nuværende former medfører, en mangel i selve grundlaget. Og det er netop vor tids opgave, at fjerne denne og at gøre handelen i det store til så ærlig og klar forretning som arbejde for dagløn. Fra Henrik Cavlings bog: Fra Amerika: Carl Dreier tilhørte ved sin ankomst til Amerika den stand, der altid er uheldig i den ny verden kontorstanden. Han var 17 år gammel, da han kom til USA han søn af den bekendte social økonomiske forfatter Dr. Frederik Henrik Dreier. Frederik Dreiers bror Peter Emil Dreier født 27. dec. 1832, død 22. okt. 1892 som Konsul i Chicago, var meget afholdt i den store kreds af danske emigranter han kom sammen med, andet blandt andet Pio, Gelef og en søn af politimester Hertz som spillede en stor rolle i arbejderbevægelsen i København, og som var med til at sende dem til Amerika i 1877. Peter Emil Dreier havde et stort bibliotek, hvori han havde Frederik Dreiers skrifter.

Han blev gift med **Ida Caroline Aspasia Ekeroth**, født 6. Jan. 1826 i København, døbt 31. Maj 1826 i Helligånds kirke, stilling: Lærerinde. Adr: FT. 1840 Helliggeiststræde 150, 15 år, FT. 1845 Farvergade 125 19 år Lærerinde 1863 Schønbergsgade 24. Kbh. politi 1869 Guldbergsgade 1, Tomine Sophie Ekeroth enke, Ida Caroline Dreier enke, Carl Gustav Dreier søn Tømmerlærling, Marna S. Dreier datter, 7. sep. 1870 og 11. april 1871 Bisbjergvej 1 Utterslev mark (Frederiksborgvej) Ida, Frederik Dreier og hendes børn er omtalt i flere bøger. 1863 Andreas Sophus Wibe-Kjærulf bliver udlagt som fader til Marna

Forældre

2. **Vilhelm Henrik Dreier**, født 21. Apr. 1798, død 13. Okt. 1865 i Slesvig, stilling: Assessor, folketælling 1801 i København se fader. Assessor ved Hof og Stadsre, død på sindsygehospitalet i Slesvig. Han blev gift med **Irma Vilhelmine Klein**, gift -1824.

Børn:

1. i **Frederik Henrik Hennings Dreier**, født 16. Dec. 1827 i København, døbt i Vor Frue kirke, død 9. Maj 1853 i Trinitatis sogn, begravet på Ass. kirkegård, stilling: forfatter. Han blev gift med **Ida Caroline Aspasia Ekeroth**.
 - ii **Ditlev Theodor Dreier**, født 26. Jun. 1830, død 18 Jun. 1857. død af tyfus.
 - iii **Peter Emil Dreier**, født 27. Dec. 1832, død 22. Okt. 1892, stilling: Konsul i Chicago. se Frederik Henrik Hennings Dreier.
3. **Irma Vilhelmine Klein**, født 22. Jan. 1801, død 15. Feb. 1856.

Bedsteforældre

4. **Henrik Dreier**, født -1767, død -1837, stilling: Højesteretadvokat, folketælling 1801 i København, (se note 1). Han blev gift med **Dorthea Margrete Hennings**.

Børn:

2. i **Vilhelm Henrik Dreier**, født 21. Apr. 1798, død 13 Okt 1865 i Slesvig, stilling: Assessor, folketælling 1801 i København se fader. Han blev gift med **Irma Vilhelmine Klein**, gift -1824.
 - ii **Wilhelmine Dreier**, født 1799, folketælling 1801 i København se fader.
5. **Dorthea Margrete Hennings**, født 1768, død -1826, folketælling 1801 i København se ægtefælle.
6. **Ludvig Vilhelm Klein**, født -1762, død -1802, stilling: Silke og Klædekræmmer, folketælling 1801 i København, (**se note 2**). Han blev gift med **Mette Marie Høier**.

Børn:

- i **Ditlev Vilhelm Klein**, født 1793, folketælling 1801 i København se fader.
 - ii **Julia Augusta Klein**, født 1795, folketælling 1801 i København se fader.
 - iii **Johanne Margrete Klein**, født 1796, folketælling 1801 i København se fader.
 - iv **Peter Klein**, født 1799, folketælling 1801 i København se fader.
3. v **Irma Vilhelmine Klein**, født 22. Jan. 1801, død 15. Feb. 1856. Hun blev gift med **Vilhelm Henrik Dreier**, gift -1824.
7. **Mette Marie Høier**, født -1770, død -1847, folketælling 1801 i København se ægtefælle.

Note 1

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4136

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: **Henrich Dreyer**

Køn: M

Kildealder:34 Civilstand: Gift

Nr. ægteskab:1 Kildeerhverv: Advokat

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4137

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familiernr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: **Dorthe Margrethe Henningsen**

Køn: K

Kildealder:33 Civilstand: Gift

Nr. ægteskab:1 Kildeerhverv: g Henr. Dreyer

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4138

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familiernr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: **Wilhelm Hendrich [Dreyer]**

Køn: M

Kildealder:3 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Henrich D

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4139

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familiernr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: **Wilhelmine [Dreyer]**

Køn: K

Kildealder:2 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Henrich D

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4140

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: Bodil Larsdatter

Køn: K

Kildealder:24 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Kokkepige

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:4141

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:799

Matr.nr./Adresse: Matr. 234 Kildenavn: Bolette Marie Hansdatter

Køn: K

Kildealder:23 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Stuepige

Note 2 Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5694

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Wilhelm Klein**

Køn: M

Kildealder:38 Civilstand: Gift

Nr. ægteskab:1 Kildeerhverv: Silke- & Klæde Kræmmer

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5695

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Mette Maria Heuer**

Køn: K

Kildealder:30 Civilstand: Gift

Nr. ægteskab:1 Kildeerhverv: g Wilhelm Klein

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5696

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Ditlew Wilhelm Klein**

Køn: M

Kildealder:8 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Wilh. K.

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5697

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Julia Augusta [Klein]**

Køn: K

Kildealder:6 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Wilh. K.

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5698

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Johanne Margrethe [Klein]**

Køn: K

Kildealder:5 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Wilh. K.

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5699

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

Matr.nr./Adresse: Matr. 318 Kildenavn: **Peter Klein**

Køn: M

Kildealder:2 Civilstand: Ugift

Nr. ægteskab: Kildeerhverv: Fader Wilh. K.

Kildeindtastningnr.:A5022 Kilde:FT-1801

Sogn: Vester Kvarter Herred: København (Staden)

Amt: København Løbenr i indtastning:5700

Kildestednavn: Vester Kvarter Husstands/familienr.:1122

I 1963 indrettedes bygningen til rets- og politibygning bl.a. med en celle i kælderen.

Bygningsbeskrivelse

Grundmuret, symmetrisk opbygget bygning, ni fag lang, i to etager med kælder og halvvalmet heltag. Bygget i røde mursten og med pudset sokkel. Der er pudsede slutsten i de murede stik over vinduerne. Mellem etagerne er der hele vejen rundt en profileret, gråmalet kordongesims, og under tagskæg en profileret, gråmalet hovedgesims. Tagfladerne er beklædt med røde vingetegl og har ni ovale støbejernsvinduer på hver side. I rygningen er to store, pudsede skorstene med sokkel, bånd og krave. Den tosidede hoveddør (fyldningsdør)er placeret midtfor på bygningens nordside over en tosidet granittrappe med seks trin og jerngelænder. Over døren er en stor gaslampe i støbejern (defekt). Vinduerne er småsprossede palærunder.

Bygningshistorie

I 1756 fik Johan Frederik Classen (1725-1792) sammen med Just Fabritius (1703-66) Frederik 5.s tilladelse til at starte en produktion af krudt og kanoner ved den kanal som i 1717-19 blev gravet fra Arresø til Roskilde Fjord. Vandkraften var afgørende for placeringen. Det militære industrielle kompleks blev opkaldt efter kongen, og fik navnet Frederiksværk. Omkring værket opstod en hel by med arbejdere, håndværkere og et levende handelsliv.

Palæet hører med god grund til blandt de få fredede bygninger i Frederiksværk. Huset er opført omkring år 1800 og bygget i klassicistisk stil, der er karakteriseret ved både symmetri og regelmæssighed.

Tschernings inspektørbolig

Efter J.F. Classens død i 1792, fik inspektøren ved Værket overdraget det fulde ansvar for den daglige drift. I 1794 blev Værket overdraget til Prins Carl af Hessen, efter Classens testamentariske ønske. Palæet blev

opført som bolig for den fungerende inspektør. Vi må derfor formode, at kronen ønskede, at inspektøren ved det store militære etablissement skulle bo standsmæssigt. Den første, der kom til at bebo huset, var kaptajn ved artilleriet Eilert Peter Tscherning, som blevet udnævnt til inspektør i 1794. Han boede i Palæet sammen med sin familie. Her opvoksede også hans søn, den senere berømte krigsminister, Anton Friderich Tscherning.

Tscherning fik sin afsked fra chefstillingen i 1830 og blev efterfulgt af Carl Gunder Dahlberg, en kun 30 år gammel premierløjtnant. Dahlberg ledede Værket med fast hånd, indtil det blev endeligt afhændet i 1858.

Anker Heegaards domicil

I 1856 solgte staten metal- og jernstøberiet i Frederiksværk, og Palæet blev nogle år efter overtaget af isenkræmmer og jernstøber, Steffen Peter Anker Heegaard. I 1884 overtog sønnerne Louis og Mathias Heegaard ledelsen af virksomheden indtil deres død i henholdsvis 1910 og 1914. Herefter førtes virksomheden videre af Louis Heegaards hustru, Caroline sammen med kompagnonen, Bjørn Stephensen. Heegaardfamilien ejede huset frem til 1930, hvor ejendommen blev solgt til De Forenede Jernstøberier.

De Forenede Jernstøberier

I 1927 fusionerede Heegaards fabrikker med De Forenede Jernstøberier, som under dette firmanavn brugte Palæet til administration frem til DFJs første store krise i 1960'erne. I 1963 afhændedes hus og grund til De Forenede Brugsforeninger. Palæet blev dog hurtigt efter købt af staten, der fra 1964 anvendte det som rets- og politibygning. Ved politireformen i 2007 blev huset rømmet og solgt. I dag ejes Palæet af Halsnæs Kommune.

Administration, arkiv og formidling

Det er hensigten at indrette huset som administration, arkiv og formidlingssted for Industrimuseet Frederiks Værk.

name :	Emil Dreier
event:	Census
event date:	1880
event place:	Chicago, Cook, Illinois, United States
gender:	Male
age:	47
marital status :	Married

occupation : Danish Consul & Druggist
 race or color (original)
 :
 ethnicity
 (standardized) : American
 relationship to head : Self
 birthplace : Denmark
 birthdate : 1833
 spouse's name : Augusta Dreier
 spouse's birthplace : Germany
 father's name :
 father's birthplace : Denmark
 mother's name :
 mother's birthplace : Denmark
 page : 115
 page character : A
 entry number : 1827
 nara film number : T9-0195
 gs film number : 1254195
 digital folder number: 004240472
 image number: 00427

	Household	Gender	Age	Birthplace
self	Emil Dreier	M	47	Denmark
wife	Augusta Dreier	F	42	Germany
daughter	Louisa Dreier	F	19	Illinois, United States
son	Otto Dreier	M	16	Illinois, United States
daughter	Annetta Dreier	F	14	Illinois, United States
daughter	Sophia Dreier	F	12	Illinois, United States
daughter	Bertha Dreier	F	9	Illinois, United States

mother-in-law

[Dorothea Fischer](#)

F 78 Germany